Imagini recuperate ale etniei rrome

Gabriela BOANGIU

Etnia rromă ca „problematică" sau „problematică"? Discursuri academice numeroase, „realități sociale complexe"... O etnie care penduleză uneori între fascinație romantică şi indiferență, nu de puține ori dublată încă de atitudini xenofobe.

Cazul particular asupra căruia ne vom opri îl reprezintă „construcția" etniei rrome în perioada interbelică, mai precis între anii 1932-1940, şi analizarea aspectelor asimilaționiste implicit-subversive, precum şi manipularea simbolică a modelului oferit de „trezirea națiunii române", mai exact imitarea unor aspecte „decorativ-simbolice" ale Unirii Țărilor Române de la jumătatea secolului al XIX-lea.

Am utilizat ca surse bibliografice documente din perioada menționată anterior, referitoare la etnia rromă existente în Arhivele Statului la Bucureşti şi Craiova, precum şi publicații ale vremii, respectiv două reviste publicate la Craiova ce vizau în principal problematica etniei rrome în epoca. Este vorba despre „O róm" – *Organ de îndrumare culturală şi de revendicări sociale ale romilor din România* şi „Timpul" – *Oficiosul romilor din România*.

Ne vom opri pe scurt, pentru început, asupra conceptului de *națiune* şi asupra mecanismului său de construcție imaginar-simbolică. Lucian Boia sublinia „...ființă fragilă, pândită de moarte, împresurată de neant, omul are nevoie mai presus de orice de protecție şi de speranță. Toate alcătuirile umane efective sau imaginate, îşi propun să rezolve cât mai eficient această dublă necesitate"[1]... sau să o manipuleze cât mai eficient, am putea adauga. Tot el afirma că „națiunea este un concept cu încărcătură masivă şi simbolică (...). Cariera ei începe atunci când vechile cercuri de sociabilitate nu mai fac față complexității noii faze istorice. *Ceva* trebuia să le ia locul, să li se suprapună, ceva nu gata făcut, ci *construit*, în stare să adune laolaltă şi să sudeze segmente sociale disparate, dar chemate să funcționeze împreună"[2], „națiunea este aşadar prin excelență formula de solidaritate şi de identitate proprie epocii moderne"[3] fiind totodată una dintre „principalele beneficiare ale transferului de sacralitate" căci „ceea ce s-a petrecut, în contextul refluxului credințelor tradiționale, dovedeşte paradoxal, nu renunțarea omului la idealurile religioase, ci, dimpotrivă, esența fundamental religioasă, indestructibil religioasă, a spiritului uman"[4]. Aşadar națiunea înmagazinează un imaginar religios opacizat prin manipulari laice, construind un substitut prin solidaritatea declarată programatic, fragmentărilor sociale caracteristice modernității, totodată fundamentând un mecanism instituțional – statul modern.

Aspecte particulare apar în ceea ce priveşte preluarea în discursurile programatice din perioada interbelică de către anumite nuclee asociative ale etniei rrome

[1] Lucian Boia, *Două secole de mitologie națională*, Bucureşti, Editura Humanitas, 2005, p. 8.
[2] *Ibidem*, p. 11.
[3] *Ibidem*, p. 11.
[4] *Ibidem*, p. 9-10

BDD-V2500 © 2007 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:38 UTC)

a unor elemente imaginativ-simbolice specifice construcției naționale a populației majoritare. Ne aflăm în fața unui fenomen special, a unei mixturi de raporturi şi raportări succesive între majoritari şi minoritari, relații de putere care se exercită subversiv, care permit stagnări sau asimilări sub masca unor schimbări legitime.

La începutul anilor '30 au loc inițiative asociative ce vizau îmbunătățirea situației etniei rrome. Astfel, în aprilie 1933, Calinic I. Popp Şerboianu pune bazele „Asociației Generale a Țiganilor din România", elaborând un *Apel către toți țiganii din România*[5]. *Programul* asociației este structurat pe două secțiuni, una vizează activități culturale („apariția unei gazete", „o universitate populară, țigănească", „înființarea de biblioteci şi muzee şcolare, cum şi unul național", „publicarea de cărți pentru luminarea minților, în ceea ce priveşte apărarea sănătății, a bunului trai, istoria neamului țigănesc", „conferințe educative, muzică, strângerea cântecelor noastre bătrâneşti şi tot felul de povestiri; şcoli de dans pentru jocurile noastre", „înființarea de burse în țară şi străinătate pentru elevii merituoşi", „înființarea de tot felul de ateliere pentru meseriile potrivite firii neamului nostru şi bazare în toată țara pentru desfacerea diverselor produse" etc.), iar cealaltă viza diverse aspecte sociale („asistență medicală gratuită pentru bolnavi", „înființarea de cantine populare", „organizarea în bresle a tuturor categoriilor de muncitori şi recunoaşterea lor ca meseriaşi, cu drepturi corespunzătoare, la Casa generală a Asigurărilor Sociale")[6]. Este evidentă dorința de a sublinia implicarea asociației in schimbarea a ceea ce s-ar putea numi „imaginea" etniei rrome, astfel este menționată „înființarea de Tribunale județene şi a unei Curți Supreme de judecată pentru rezolvarea chestiunilor [morale] privitoare la cununii, divorț, înmormântări şi tot felul de infracțiuni ce ar necinsti neamul nostru şi care vor fi judecate [prin diferite metode de corecție] de Sfatul bătrânilor în frunte cu vătafii respectivi şi potrivit tradiției noastre"[7]. De asemenea, în *Apel* este menționat şi faptul că „Femeile fac parte, de drept, din Asociație şi vor fi folosite în toate operele culturale şi de asistență socială. Cele cu ştiință de carte au aceleşi drepturi ca şi bărbații şi vor putea fi admise şi în Sfatul Bătrânilor, după normele ce se vor stabili"[8]. Referitor la participarea la viața politică se menționa: „Politica este cu desăvârşire interzisă pentru membrii Asociației şi nu vor face decât politica intereselor noastre, indicată de Comitetul Suprem al Asociației"[9]. Această apolitizare declarativ-programatică specifică şi altor asociații ale rromilor din acea perioadă va lăsa totuşi spațiu suficient unor manipulări politice evidente, pe care le vom analiza pe parcurs.

Un personaj pe cât de pitoresc, pe atât de important pentru fenomenul asociativ al etniei rrome în perioada interbelică este G.A. Lăzărescu-Lăzurică, zis uneori şi Lăzărică. Inițial unul din principalii lideri ai Asociației Generale a Țiganilor din

[5] Arh. St. Bucureşti, Direcția Generală a Poliției, dos. 34/ 1922-1938, f.32 *apud* Lucian Năstasă, Andrea Varga (ed.), *Mărturii etnoculturale, mărturii documentare – Țiganii din România (1919-1944)*, Colecția Diversitate etnoculturală în România, Centrul pentru diversitate etnoculturală, Cluj, 2001, p. 15.
[6] Arh. St. Bucureşti, Direcția Generală a Poliției, dos. 34/1922-1938 *apud* Lucian Năstasă, Andrea Varga (ed.), *Mărturii etnoculturale, mărturii documentare – Țiganii din România (1919-1944)*, Colecția Diversitate etnoculturală în România, Centrul pentru diversitate etnoculturală, Cluj, 2001, p. 98.
[7] Lucian Năstasă, Andrea Varga (ed.), *Mărturii etnoculturale, mărturii documentare – Țiganii din România (1919-1944)*, Colecția Diversitate etnoculturală în România, Centrul pentru diversitate etnoculturală, Cluj, 2001, p. 27
[8] *Ibidem.*
[9] *Ibidem.*

BDD-V2500 © 2007 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:38 UTC)

România, G. A. Lăzărescu-Lăzurică, rrom de origine va înființa în luna septembrie1933 „Uniunea Generală a Romilor din România", în urma unor conflicte avute cu Calinic I. Popp Șerboianu. Deşi documentele atestă organizarea primului Congres al rromilor din România, statutul legal al Uniunii Generale a Romilor din România deschide anumite discuții[10].

Un nou nucleu asociativ se naşte la 29 mai 1934, când G.A. Lăzărescu-Lăzurică este nevoit să demisioneze, fiind înlocuit de Gh. Niculescu. Numeroase conflicte vor apărea între cei doi, presa vremii înregistrând discursuri contradictorii ce nu de puține ori apelează la manipulari evidente. Uniunea Generală a Romilor din România devine Asociația Uniunii generale a Romilor din România fiind înregistrată juridic în noiembrie 1934.

O activitate oarecum independentă şi vădit orientată către diverse manipulări electorale, a întreprins Aurel T. Manolescu, directorul periodicului „Timpul" tipărit la Craiova. Articolele publicate în acest periodic reflectă volatilitatea „ataşamentelor" sale, un balans între susținerea fie a Uniunii Generale a Romilor din România al cărui reprezentant era G.A. Lazărescu-Lăzurică, fie a Asociației Uniunii generale a Romilor din România, al cărei preşedinte era Gh. Niculescu. Aurel T. Manolescu anunțase în periodicul „Timpul" nr. 67 şi 68 din 20 octombrie 1937, organizarea la Craiova a unui congres al rromilor, ce urma să aibă loc la 8 noiembrie 1937. Gh. Niculescu, preşedintele Asociației Uniunii generale a Romilor din România, scrie o scrisoare datată 4 noiembrie 1937, Ministrului de Interne, cerându-i să dispună interzicerea congresului. Niculescu ataşează cererii un proces verbal în care consilieri ai Asociației Uniunii generale a Romilor din România, regionala Oltenia, filiala Craiova menționau că Aurel T. Manolescu nu făcea parte din asociația menționată anterior „şi nu a avut niciodată nici un fel de autorizație, fie verbală, fie scrisă de a reprezenta interesele [asociației] (…) sau a [o] ataşa de vreun partid politic"[11]. Congresul a fost într-adevăr interzis conform unui document al Inspectoratului Regional de poliție din data de 6 noiembrie 1937[12].

În spațiul editorial al periodicului „Timpul", în numărul din 10 iunie 1934, este menționată ideea Bibliotecii *O Róm* şi a unei prime apariții, *Ghilea Romane*, culegere de cântece țigăneşti realizată de C. S. Nicolăescu-Plopşor în comunitatea de rromi ursari din Gubaucea (județul Dolj). De asemenea, în articol este menționat şi susținătorul acestei idei, Marin I. Simion, preşedintele romilor din Regionala Craiova, preşedinte recunoscut de Asociația Uniunii generale a Romilor din România, aşa cum reiese din unele articole publicate în acelaşi an, 1934, în periodicul „O Róm" – *organ de îndrumare şi de revendicări sociale ale romilor din România*. Trebuie menționat faptul că pe aceiaşi pagină în care este elogiată prima apariție a Bibliotecii *O Róm*, se află, de aemenea, un anunț privind participarea lui C.S. Nicolăescu-Plopşor la alegerile pentru

[10] Arh. St. Bucureşti, Prefectura Poliției Capitalei, dos. 123/1933, f. 71; v. şi „*O Róm – organ de îndrumare culturală şi de revendicări sociale ale romilor din România*", anul I, nr. 2, octombrie 1934, p. 3.
[11] Arh. Statului Bucureşti, Prefectura Poliției capitalei, dos. 123/1933, f. 191,193 *apud* Lucian Năstasă, Andrea Varga (ed.), *Mărturii etnoculturale, mărturii documentare – Țiganii din România (1919-1944)*, Colecția Diversitate etnocluturală în România, Centrul pentru diversitate etnoculturală, Cluj, 2001, p. 239.
[12] Arh. St. Bucureşti, Direcția generală a Poliției, dos. 34/1922-1938, f.194 *apud* Lucian Năstasă, Andrea Varga (ed.), *Mărturii etnoculturale, mărturii documentare – Țiganii din România (1919-1944)*, Colecția Diversitate etnocluturală în România, Centrul pentru diversitate etnoculturală, Cluj, 2001, p. 239.

BDD-V2500 © 2007 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:38 UTC)

consiliul județean Dolj[13]. Iată o mixtură socială, în care, paradoxal, politicul devine vizibil tacit.

C. S. Nicolăescu-Plopşor a publicat câteva lucrări ce cuprind material cules în cadrul comunităților de rromi din Craiova şi împrejurimi, din unele sate din Județul Dolj: „Paramise romane" (Poveşti ţigăneşti, 1934), „D-ale ţiganilor" (colecția *A fost odată*), „Ghilea romane" (Cântece ţigăneşti, 1934, colecția *O rom*), dar care trebuie abordate cu multă atenție, datorită „prelucrărilor de autor". Trebuie menționate şi însemnările sale: *Ţiganii*, în revista „Oltenia", *Faraon*, în revista „Suflet Oltenesc", pentru a menționa orientativ doar câteva din lucrările sale referitoare la cultura etniei rrome. Nu putem trece peste tenta unui entuziasm romantic tardiv, care vorbeşte totuşi despre mecanismele de construire şi de raportare la identitatea rromă din acea epocă.

În numărul 2 al revistei „O Róm"[14], C. S. Nicolăescu-Plopşor semnează un articol în care promovează ideea unei Case a Romilor, „un muzeu în care să se strângă şi să se păstreze totul ce este demn de păstrat pentru istoria şi viața Romilor din România. În Biblioteca acestei case a Romilor, trebuesc colecționate toate documentele privitoare la trecutul lor, cum sunt de pildă: actele de vânzare a robilor Romi, legiuirile făcute de domnii țării pentru ei, precum şi toate studiile istorice, literare şi filologice tipărite în țară şi în străinătate cu privire la aceasta. În secțiunea etnografică se vor colecționa şi expune spre a fi văzute de vizitatori, tot ceea ce priveşte traiul Romilor, costumele şi lucrurile eşite din mâna meşteşugarilor romi: fierari, ursari, ciurari, căldărari etc... în această casă va trebui să existe o mare arhivă muzicală. Toate cântecele ţigăneşti să fie înregistrate la fonograf şi depuse aci pentru studii. Nu mai vorbesc despre arhiva de folklor în care se vor colecționa toate cântecile, poveştile, credințele şi superstițiile Romilor. Pe temeiul acestora să se elaboreze o mare enciplopedie ilustrată a Romilor în care să poată găsi oricine tot ceiace priveşte interesanta şi impresionanta problemă a Romilor care trebuiesc cunoscuți din toate punctele de vedere: antropologic, istoric, etnografic, folcloristic şi filologic"[15]. Dincolo de decupajul esențialist pe care îl face şi de formarea sa de arheolog, care îi justifică într-un fel abordarea uşor rigidă față de fenomenele vii de cultură ale etniei rrome, acest îndemn e o reflectare a atitudinii din acea perioadă față de problematica rromilor, între avânt romantic şi încercări de patrimonializare. Oricum, aceaste formulări ale unei tradiții care se „reinventează" nu pot evita ambiguitățile, sau cum formulează Nicholas Brown: "it is well known that attempts to produce a «theory of the tradition», rather than reconstructing an autonomous heritage, tend to construct tradition according to the more or less commonly held norms of one critical movement or another"[16]. Tot el subliniază dialectica dintre „colonizat" şi „colonialist", dintre colonialism şi postcolonialism, o schemă de analiză care permite extinderea posibilităților de interpretare şi a „dinamicii contradictorii" dintre minoritari şi majoritari, plasându-ne în sfera „logicii dinamice a

[13] „Timpul", anul IV, nr. din 10 iunie 1934, p. 4. Sub titlul „politice" figurează următorul anunț: „La alegerile pentru consiliul județean Dolj, ce au loc la 17 iunie, în fruntea listei No 2 a Partidului Național Liberal de sub şefia d-lui Gh. Brătianu CU SEMNUL III (TREI LINII) candidează d-l C.S. Nicolăescu-Plopşor, redactorul bibliotecei ţigăneşti *O Róm*".

[14] „O Róm" – *organ de îndrumare culturală şi de revendicări sociale ale romilor din România*, anul I, nr. 2, octombrie 1934, p. 1.

[15] *Ibidem*, p. 1.

[16] Nicholas Brown, *Utopian Generations: The Political Horizon of the Twentieth-Century Literature*, Princeton University Press, Princeton and Oxford, 2005, p. 3.

BDD-V2500 © 2007 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:38 UTC)

contradictoriului" a lui Ştefan Lupaşcu. El considera că „în faţa unui fapt oarecare trebuie căutat care este faptul antagonic pe care îl potenţializează prin actualizarea sa, dupa cum trebuie căutat gradul de actualizare şi de potenţializare a unuia în raport cu celălalt"[17].

Acelaşi număr al revistei „O Róm", permite un arc peste timp deschizând posibilităţile unor comparaţii şi interpretări fecunde privind o paralelă între iniţiativele asociative, publicaţiile, congresele Romilor din perioada interbelică şi perioada construcţiilor naţionale şi naţionaliste româneşti din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, continuată şi la începutul secolului următor. Astfel, ideea de unitate, solidaritate – esenţială construirii naţiunii apare inevitabil şi în discursurile liderilor rromi din perioada interbelică: „Nu-i oraş, nu-i judeţ, în care să nu se constate, în rândurile poporului Rom mişcări care tind spre unirea lor, prin creieri de asociaţii, mărind astfel numărul luptătorilor, pentru egalizarea fiilor săi, din punct de vedere social, moral, intelectual, cu restul cetăţenilor acestei ţări"[18] sau „Prin această unire, conştiinţa care părea amorţită în sufletul fiecărui rom, îşi va găsi făgaşul adevărat, strâns într-un gând şi într-un suflet (…) şi datoria fiecăruia dintre acei care pot încuraja această faptă este să ajute acest început de conştiinţă, care nu se poate manifesta decât ca o putere nouă în statul nostru, ci nu ca o minoritate"[19].

O problematică interesantă este reprezentată de invocarea unei „unităţi" a idealurilor neamurilor „înfrăţite", cel rrom şi cel românesc, şi implicit maniera în care drepturi de proprietate sunt derivate din aceasta. Astfel, într-un articol din acelaşi număr al periodicului „O Róm" se menţiona: „Neamul Romilor este atât de identificat cu aspiraţiunile şi nădejdile acestui popor cu care s'a înfrăţit, încât în războiul cel mare pentru unitatea românilor, jertfele lui de sânge au fost prea numeroase, ca la sfârşit, la împroprietărire, să rămână atât cei cari s'au întors biruitori cât şi orfanii celor căzuţi sub pulberea de gloanţe străine, fără o brazdă de pământ"[20].

Este interesant de analizat această perspectivă discursivă în epocă şi care îi sunt consecinţele asimilaţionist-ambigue care decurg de aici. Căci de la „înfrăţire" la asimilare distanţa se poate micşora într-un ritm extrem de rapid. În articolul *Semnificaţia unui congres*, N. St. Ionescu prezintă Congresul de la Sibiu la care „Romii călări, îmbrăcaţi în costumele mândre ale Ardealului, şi-au făcut apariţia în oraş, conştienţi de misiunea ce îndeplineau, luând parte la primul congres al poporului Rom (…) Femeile rome erau deasemenea îmbrăcate în costumele naţionale, ale diferitelor judeţe din Ardeal, ceia-ce dovedea până la evidenţă că nimic nu desparte poporul rom de credinţa şi sentimentele poporului român"[21]. Nu numai că este evident mecanismul recunoaşterii Celuilalt printr-o grilă de acceptare – „pat al lui Procust", lentilă de vizibilitate a majorităţi, dar perspectiva este asimilată şi manipulată chiar de rromi printr-o autoreferenţialitate contaminată de această manieră distorsionată de

[17] Lupaşcu, Ştefan, *Logica dinamică a contradictoriului*, Bucureşti, Editura Politică – Idei Contemporane, 1982.
[18] „O Róm" – *organ de îndrumare culturală şi de revendicări sociale ale romilor din România*", anul I, nr. 2, octombrie 1934, p. 2, articolul *Semnificaţia unui congres*, semnat de N. St. Ionescu.
[19] „O Róm" – *organ de îndrumare culturală şi de revendicări sociale ale romilor din România*", anul I, nr. 2, octombrie 1934, p. 1, articolul *Suntem la datorie*, semnat de M. I. Simion.
[20] *Ibidem*
[21] „O Róm" – *organ de îndrumare culturală şi de revendicări sociale ale romilor din România*", anul I, nr. 2, octombrie 1934, p. 2, articolul *Semnificaţia unui congres*, semnat de N. St. Ionescu.

BDD-V2500 © 2007 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:38 UTC)

recunoaştere-asimilaţionistă. Aşdar Celălalt este acceptat prin prisma propriei identităţi, prin (dis)abilitatea de a-l recunoaşte pe Celălalt doar prin pattern-urile propriei culturi, cel mai adesea tradiţionale, căci astfel impactul discursiv este mult mai mare datorită presupusei aproprieri cât mai autentice de originile „bunului sălbatic". Această perspectivă esenţialistă în relaţionarea cu Celălalt s-a insinuat solidificându-se fără conştientizarea pericolului asimilării. De asemenea, ideea autonomiei culturii, locul de „retragere" şi recunoaştere a identităţii rrome, fundament al unor prejudecăţi şi raportări unilaterale („talentul muzical înnăscut al ţiganilor", de exemplu) reprezintă un alt mecanism cu duble implicaţii atât culturale, cât mai ales politice.

Între raţional-instituţional şi imaginar-simbolic oscilează iniţiativele asociative ale etniei rrome în perioada interbelică, fie în ceea ce priveşte statutul lor juridic şi conflictele iscate în presă, dar şi utilizarea alternativ-echivalentă a sintagmelor „preşedinte activ al asociaţiei romilor" şi „voevod al ţiganilor".

În loc de concluzii, putem redeschide problematica etniei rrome într-un orizont metaforic oferit de eseul lui Jean-Luc Nancy, *L'intrus*. Aparent nici o legătură nu poate fi stabilită între cele două problematici. Nancy prezintă propria experienţă a transplantului de inimă, şocul psihologic, fiziologic, social, cultural care decurge de aici. Conştientizarea bolii, a unui organ bolnav, dar de a cărui prezenţă, funcţionare, nu fusese niciodată deplin conştient îl plasează în orizontul unei „aventuri metafizice", dar şi al unei „performanţe tehnice" : "A strangeness reveals itself «at the heart» of what is most familiar – but familiar says too little: a strangeness at the heart of what never used to signal itself as 'heart'. Until now it was foreign by virtue of its being insensible, not even present. But now it falters, and this very strangeness refers me back to myself: 'I' am, because I am ill. (…) But what is done for is this other, my heart. Henceforth intruding, it must be extruded"[22].

Această Re-cunoaştere prin intermediul bolii, această metaforă şi toate implicaţiile pe care ea le incumbă oferă terenul unor reflecţii fecunde asupra problematicii etniei rrome şi a unor reprezentări preelaborate referitoare la ea. Acest joc al construcţiilor identitare problematizează continuu polaritatea identitate-alteritate. Căci ceea ce este bolnav trebuie eliminat, dar pentru că funcţia sa este vitală, este necesar transplantul unui organ nou, care, la rândul lui întâlneşte obstacole. Noul organ trebuie acceptat de corp, care îl respinge, drept ceva strain, problema ADN-ului şi a unei permanente intruziuni ce se multiplică: "The possibility of rejection establishes a strangeness that is two –fold: on the one hand, the foreignness of the grafted heart, which the host body identifies and attacks inasmuch as it is foreign; and, on the other, the foreignness of the state that the medical regimen produces in the host body, to protect the graft against rejection. The treatments given to the one who has received the grafted organ lower his immunity so that his body will better tolerate the foreign element. Medical practice thus renders the graftee a stranger to himself: stranger, that is, to his immune system's identity – which is something like his physiological signature. But becoming stranger to myself does not reconcile me with the *intrus*. Rather, it would seem that a general law of intrusion is exhibited: there has never been only one. As soon

[22] Jean – Luc Nancy, *L'intrus*, Michigan State Universitiy Press, 2002, p.2.

BDD-V2500 © 2007 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:38 UTC)

as intrusion occurs, it multiplies, making itself known through its continually renewed internal differences."[23]

Finalul eseul aduce Omul faţă în faţă cu sine însuşi: "The *intrus* is no other than me, my self; none other than man himself. No other than the one, the same, always identical to itself and yet that is never done altering itself. At the same time sharp and spent, stripped bare and over equipped, intruding upon the world and upon itself: a disquieting upsurge of the stranger, *conatus* of an infinite excrescence."[24]

Pe o axă a ideilor preconcepute, etnia rromă a pendulat nu de puţine ori între o acceptare doar prin lentila unor stereotipii pozitive şi respingere drept „etnie periculoasă", drept o boală care afecteaza sănătatea sistemului social, care ameninţă şi care a trezit ideea expulzării, a „extirpării" pe perioada celui de-al doilea război mondial. Ce este interesant e faptul că fervoarea asociativă din anii 1930-1940 se stinge treptat, exact în momentul în care „problema" etniei rrome era abordată politic într-o manieră care ar fi necesitat o poziţie clar formulată din partea liderilor rromi.

Retrieved Images of the Roma People

The article outlines the discursive 'construction' of Roma identity during the interwar period of time as by some associations that were active at that moment in Romania. We focused especially on the archive documents between the years 1932 and 1940. As bibliographical references there were also used two journals from this period – "O róm!" and "Timpul", both of them published in Craiova. The journals offered the occasion to articulate many information already offered by the historical documents. They also helped for connecting social events of that moment and the socio-cultural representations regarding Roma identity, especially the auto-referenced ones in the larger historical context. Discursive mechanisms of symbolic construction of Roma identity are analyzed, highlighting its particularities and their relations with the image of Romanian majority as it appeared in that time period.

Institutul de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu-Plopşor", Craiova
România

[23] *Ibidem*, p.8.
[24] *Ibidem*, p. 13.

BDD-V2500 © 2007 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:38 UTC)

BDD-V2500 © 2007 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:38 UTC)